

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายให้ประชาชนมีสุขภาพดี ครอบคลุมทุกมิติ คือ กายดี จิตดี สังคมดี และปัญญาดี ภายใต้โครงการที่รัฐบาลได้ประกาศเป็นวาระแห่งชาติ คือ คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง (Healthy Thailand) โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การที่จะทำให้ประชาชนมีสุขภาพดี ครอบคลุมทุกมิติได้นั้น จำเป็นต้องประกาศสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการออกมาเพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการนั้น การออกกำลังกายและการกีฬา เป็นหนึ่งในสุขบัญญัติที่กำหนดให้ประชาชนพึงปฏิบัติ (อาทร อุคคตติ, 2550) และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสุขภาพของคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เน้นการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจึงพยายามรณรงค์ให้เยาวชน นิสิต นักศึกษาและประชาชนหันมาออกกำลังกายด้วยการจัดกิจกรรมในหลายๆ รูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่สำคัญ ก็คือ การจัดการแข่งขันกีฬา โดยมุ่งหวังจะให้กีฬาเป็นสื่อในการออกกำลังกาย ทำให้กายดี สังคมดี และปัญญาดี

การจัดการแข่งขันกีฬาที่มีความสำคัญระดับชาติ คือ กีฬาแห่งชาติซึ่งจัดให้มีการแข่งขันปีละครั้ง ในการจัดการแข่งกีฬาแห่งชาติ เซปักตะกร้อเป็นกีฬานานาชาติหนึ่งซึ่งจัดให้มีการแข่งขันมาตลอด ตั้งแต่ครั้งแรกจนกระทั่งถึงปัจจุบัน 37 ครั้ง เซปักตะกร้อเป็นกีฬาประเภททีม มีทั้งทีมเดี่ยว (Rage) และทีมชุด (Team) ในแต่ละทีม (Rage) จะมีผู้เล่น 3 คน ตำแหน่งหน้าขวา (Right Inside) 1 คน หน้าซ้าย (Left Inside) 1 คน และตำแหน่งหลังหรือผู้เสิร์ฟ (Sever หรือ Tekong) 1 คน ผู้เล่นทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดก็ตาม จะต้องรู้และเข้าใจหน้าที่ของแต่ละตำแหน่ง สามารถที่จะประสานสัมพันธ์ ทดแทนสลับเปลี่ยนหมุนเวียนตำแหน่งการเล่น ช่วยกันปิดจุดอ่อน เสริมจุดแข็งให้แสดงความสามารถออกมาได้เต็มศักยภาพทั้งเกมรับและเกมรุก

สถาบันหรือหน่วยงานทางการกีฬาระดับจังหวัด และระดับภูมิภาค ทั่วประเทศต่างก็เตรียมทีมกีฬาเซปักตะกร้อ เพื่อคัดเลือกภายใน โชนของแต่ละภูมิภาค ทีมที่ชนะเลิศแต่ละภูมิภาคจะได้เข้ามาเป็นตัวแทนในการแข่งขันรอบมหกรรมกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38 การที่แต่ละจังหวัดจะเตรียมทีมกีฬาเซปักตะกร้อให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยรูปแบบการเล่นที่ดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งรูปแบบการเล่นนั้นมีทั้งรูปแบบการเล่นเกมรุกและเกมรับ การเล่นเกมรุกก็จะมีรูปแบบการเล่นที่สำคัญหลายรูปแบบเช่น รูปแบบการเสิร์ฟซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 แบบ คือ การเสิร์ฟ การโหม่ง การเหยียบ และการปาด ส่วนการเล่นเกมรับก็จะมีรูปแบบการเล่นที่สำคัญหลายรูปแบบเช่นกัน เช่น รูปแบบการรับลูกเสิร์ฟ และการรับลูกเตะ ซึ่งมีหลายแบบ เช่น

แบบA(10.10น.) แบบB(09.10น.) แบบ C(10.15น.) และแบบD(09.15น.) การบล็อกหรือการสกัดกั้น การตั้งและการซ่อนหลัง เป็นต้น ในแต่ละรูปแบบการเล่นที่กล่าวมาจะมีรายละเอียดปลีกย่อยอีกมาก ผู้ฝึกสอนจะต้องฝึกนักกีฬาให้สามารถเล่นตามหน้าที่ของตัวเองให้ได้หลายรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามจับทางการเล่นและแก้ไขสถานการณ์ได้ ในขณะที่เดียวกันการเล่นได้หลายรูปแบบ มีโอกาสหรือสามารถเลือกรูปแบบการเล่นมาใช้กับทีมคู่แข่งที่มีรูปแบบการเล่นแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างโอกาสการได้เปรียบ และสร้างโอกาสแห่งชัยชนะให้กับทีม

ด้วยเหตุนี้เอง การฝึกนักกีฬาให้มีรูปแบบการเล่นที่ดีมีประสิทธิภาพหลายๆ รูปแบบและเลือกใช้รูปแบบการเล่นให้เหมาะสมในขณะแข่งขัน จึงมีความสำคัญ และด้วยความสำคัญนี้เอง ทำให้คณะผู้วิจัยมีคำถามว่ารูปแบบการเล่นในแต่ละทักษะรูปแบบใดที่ถูกเลือกใช้มากและน้อยที่สุด และรูปแบบการเล่นแบบใดมีความสัมพันธ์กับผลการแข่งขันมากหรือน้อยกว่ากัน โดยศึกษารูปแบบการเล่นเหล่านี้ จากการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38 ซึ่งถือเป็นมหกรรมกีฬารายการใหญ่ของประเทศไทยและเป็นที่ยอมรับของนักกีฬาเซปักตะกร้อยอดเยี่ยมจากภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งนักกีฬาทีมชาติไทยทั้งในปัจจุบันและในอดีตมาร่วมแข่งขันกัน เพื่อชิงความเป็นเลิศแห่งประเทศไทย ซึ่งจะมีรูปแบบการเล่นที่หลากหลาย รุนแรง หนักหน่วง และมีประสิทธิภาพยิ่ง ถือเป็นรูปแบบการเล่นต้นแบบของกีฬาเซปักตะกร้อให้แก่ผู้สนใจทั้งในระดับเยาวชนและประชาชน การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการแข่งขันกับรูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อ ในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38 จะเป็นการศึกษาที่ตอบคำถามดังกล่าวได้อย่างแท้จริง และสามารถนำผลการวิจัยเหล่านี้ ไปถ่ายทอดสู่หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬาเซปักตะกร้อของประเทศไทยและของโลกต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38
2. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเล่นของนักกีฬาเซปักตะกร้อกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38 ที่มีเพศ และภูมิภาคที่สังกัดต่างกัน
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลการแข่งขันกับรูปแบบการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ ในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38

สมมติฐานของการวิจัย

1. รูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อของนักกีฬา ระหว่างเพศและภูมิภาคที่ต่างกันน่าจะมีรูปแบบการเล่นที่แตกต่างกันในบางทักษะ
2. ผลการแข่งขันกับรูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อในบางทักษะของการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงรูปแบบการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเสิร์ฟ การเตะ การเหยียบ การปาด การโหม่ง การรับลูกเสิร์ฟ การรับลูกจากการเตะ การช้อนลูก การตั้งและการสกัดกั้นการรุกจากฝ่ายตรงข้าม ในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38
2. ได้ทราบถึงความแตกต่างในเรื่องรูปแบบการเสิร์ฟ การเตะ การเหยียบ การปาด การโหม่ง การรับลูกเสิร์ฟ การรับลูกจากการเตะ การช้อนลูก การตั้ง และการสกัดกั้นของนักกีฬาแต่ละภูมิภาค
3. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลการแข่งขันกับรูปแบบการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38
4. นำข้อมูลที่ได้ถ่ายทอดสู่ผู้ใช้ เช่น สมาคมตะกร้อแห่งประเทศไทย การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาตะกร้อระดับจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้นำข้อมูลไปพัฒนา หรือถ่ายทอด สู่ผู้ฝึกสอนกีฬาเซปักตะกร้อให้มีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปฝึกนักกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักกีฬาเซปักตะกร้อประเภททีมเดี่ยวชายและหญิงที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 9-19 กันยายน 2552 ณ จังหวัดตรัง
2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการเล่นเกมรุกและเกมรับของนักกีฬาเซปักตะกร้อประเภททีมเดี่ยวชายและหญิงที่ผ่านเข้ารอบสอง รอบรองชนะเลิศ และรอบชิงชนะเลิศในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการแข่งขันเซปักตะกร้อประเภททีมเดี่ยวชาย/หญิงในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38 ตั้งแต่รอบสองจนถึงรอบชิงชนะเลิศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลการแข่งขัน หมายถึง ผลการแข่งขันเซปักตะกร้อของแต่ละทีม โดยพิจารณาตั้งแต่การแข่งขันรอบแรกจนถึงรอบชิงชนะเลิศ
2. รูปแบบการเล่น หมายถึง ฟอรั่ม ลักษณะ หรือวิธีการที่ใช้ในการเล่นเซปักตะกร้อ ทั้งเกมรุกและเกมรับ โดยมีรูปแบบการเล่นที่สำคัญดังนี้
 - 2.1 รูปแบบการเสิร์ฟ หมายถึง ฟอรั่มลักษณะ หรือวิธีการเสิร์ฟที่นักกีฬานำมาใช้ในการแข่งขัน เช่น เสิร์ฟด้วยข้างเท้าด้านใน หรือหลังเท้า เป็นต้น

2.2 รูปแบบการเตะทำคะแนน หมายถึง ฟอรั่ม ลักษณะ หรือวิธีการเตะที่นักกีฬานำมาใช้ในการแข่งขัน เช่น การเตะด้านข้าง การเตะสลับหลังหรือชั้นเบ็ค การเตะแบบลังกาหลังหรือการเตะวอลเลย์ ขึ้นขวาลงขวา หรือขึ้นซ้ายลงซ้าย เป็นต้น

2.3 รูปแบบการบล็อกหรือสกัดกั้น หมายถึง ฟอรั่ม ลักษณะ วิธีการบล็อกหรือสกัดกั้นที่นักกีฬานำมาใช้ในการแข่งขัน เช่น การบล็อกด้วยเท้า บล็อกด้วยหลัง บล็อกด้วยศีรษะ บล็อก 2 คน เป็นต้น

2.4 รูปแบบการรับ หมายถึง ฟอรั่ม ลักษณะ หรือวิธีการรับที่นักกีฬานำมาใช้ในการแข่งขัน เช่น การรับลูกจากการเตะ การรับลูกเสิร์ฟ ซึ่งแบ่งเป็น

2.4.1 การยืนตั้งรับแบบ A (10.10 น.) หมายถึงการยืนตั้งรับลูกเสิร์ฟโดยที่หน้าซ้ายยืนอยู่ที่เส้นสั้น 10 นาฬิกา หน้าขวายืนอยู่ที่เส้นยาว 10 นาฬิกา ส่วนผู้เล่นหลังยืนอยู่ตรงกลางแนวเดียวกับวงกลมเสิร์ฟ

2.4.2 การยืนตั้งรับแบบ B (09.10 น.) หมายถึงการยืนตั้งรับลูกเสิร์ฟโดยที่หน้าซ้ายยืนอยู่ที่เส้นสั้น 9 นาฬิกา หน้าขวายืนอยู่ที่เส้นยาว 10 นาฬิกา ส่วนผู้เล่นหลังยืนอยู่ตรงกลางแนวเดียวกับวงกลมเสิร์ฟ

2.4.3 การยืนตั้งรับแบบ C (10.15 น.) หมายถึงการยืนตั้งรับลูกเสิร์ฟโดยที่หน้าซ้ายยืนอยู่ที่เส้นสั้น 10 นาฬิกา หน้าขวายืนอยู่ที่เส้นยาว 15 นาฬิกา ส่วนผู้เล่นหลังยืนอยู่ตรงกลางแนวเดียวกับวงกลมเสิร์ฟ

2.4.4 การยืนตั้งรับแบบ D (09.15 น.) หมายถึงการยืนตั้งรับลูกเสิร์ฟในแนวเดียวกันทั้งหน้าซ้าย หน้าขวา และหลัง

2.5 รูปแบบการตั้ง หรือชง หมายถึง ฟอรั่ม ลักษณะ หรือวิธีการตั้งที่นักกีฬานำมาใช้ในการแข่งขัน เช่น การตั้งในแนวตั้ง หรือ “จุดพลุ” การตั้งไหลหรือชงไหล หน้าซ้ายตั้ง เบ็คตั้ง หรือหน้าขวาตั้ง เป็นต้น

3. นักกีฬา หมายถึง นักกีฬาเซปักตะกร้อประเภททีมเดี่ยวชาย และหญิง ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38

4. กีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38 หมายถึง การแข่งขันกีฬาแห่งชาติที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 9-19 กันยายน 2552 ณ จังหวัดตรัง